

Mijn column nummer 120

Beleid, bouwstoffen en badwater

Het bodembeleid is niet consistent. Althans, volgens veel mensen. En dat heeft nadelen. Burgers weten niet waar zij aan toe zijn. Provincies en gemeenten gaan verschillend met de regels om. De wetenschap zet minder snel onderzoek op poten. Bedrijven investeren minder in saneringstechnieken. Zou de bewering kloppen?

Begin jaren tachtig dacht de overheid dat het met de bodemverontreiniging wel mee zou vallen. Het ging hooguit om enkele tientallen 'giflocaties'. Een Interimwet bodemsanering zou volstaan. Binnen tien jaar zou Nederland weer schoon zijn. Eind jaren tachtig ontdekten de grote steden dat het niet alleen om duidelijk afgebakende locaties ging. Hele stadsdelen waren diffuus verontreinigd. Dat leidde tot protest van de grote steden tegen bestaande en voorgenomen wetgeving. Grote bedrijven sloten zich daarbij aan. Zij waren geschrokken van het kostenverhaal en vonden bodemsanering onnodig duur. Inmiddels was de overheid veel meer te weten gekomen over de omvang van de bodemverontreiniging en over de totale kosten. Die moesten beduidend lager worden. Kortom: het beleid moest worden vernieuwd.

In 1995 hebben rijk, provincies en gemeenten afspraken gemaakt over de richting die de bodemsanering zou moeten opgaan. Dat leverde het Streefbeeld Bodemsaneringsbeleid op. Daarin staan zes trends centraal: (1) van sectoraal naar integraal, (2) van multifunctioneel naar functiegericht, (3) van project naar proces, (4) van centraal naar decentraal, (5) van overheid naar markt en (6) van het stellen naar het delen van waarden. Bij een consistent beleid zou je deze trends in nieuwe voorstellen moeten herkennen.

Het kabinet wil de Wet bodembescherming op drie punten wijzigen. Bij de bodemsanering mag men voortaan uitgaan van de functie van de bodem. Provincies en gemeenten krijgen meer mogelijkheden de saneringen naar eigen inzicht te programmeren en te betalen. En ondernemers worden verplicht hun verontreinigde bedrijfsterrein te saneren, met de mogelijkheid daarvoor subsidie te krijgen. De voorstellen zijn geheel in lijn met de trends 2, 4 en 5. Dat kun je dus consistent noemen.

Onlangs heeft een groep binnen VROM voorgesteld het Bouwstoffenbesluit in te trekken. Dat voorstel is begrijpelijk. Er is immers voortdurend gedoe en gezeur rond dit besluit. Maar het is strijdig met de voorgestelde trends (in elk geval de eerste en de laatste). En dus verre van consistent. Daarom schaar ik mij achter de partijen die volledig intrekken van het Bouwstoffenbesluit contraproductief vinden. Dat kan toch nooit de bedoeling zijn van deregulering? Het is veel beter de zegeningen van het Bouwstoffenbesluit te tellen en het geheel aanzienlijk te mavo-iseren. Badwater weggoien prima. Maar houd het kind!